

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1980-1981

24 JUNI 1981

BELEIDSNOTA

toerisme

ingediend door
mevrouw R. De Backer-Van Ocken
Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap

VERSLAG

**namens de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming,
sport en toerisme uitgebracht door mevrouw C. Smitt**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw G. Dielens.

Vaste Zeden : de heren P. Breyne, F. Cornelis, Constant De Clercq, mevrouw G. Dielens, de heren M. Olivier, Renaat Peeters, mevrouw A. Rommel-Souvagie, de heren André Rutten, A. Smets, mejuffrouw C. Smitt, de heren J. Vangeel, R. Vannieuwenhuyze ;

de heer H. Adriaensens, mevrouw J. Adriaensens, de heren E. Baldewijns, I. Egelmeers, W. Seeuws ;

de heren M. De Coster, O. Van Den Broeck, L. Van De Velde, F. Verberckmoes ;

de heren Walter Peeters, C. Van Elsen.

Plaatsvervangers :

mejuffrouw M. De Weweire, de heren A. Diegenant, L. Lenaerts, mevrouw M.L. Maes-Vanrobaeys, mevrouw M. Smet, de heer R. Windels ;

de heren L. Hancké, J. Houben, J. Van den Eynden ;

de heren A. De Winter, I. Van Belle ;

de heer J. Caudron.

Zie :

126 (19804981)

– Nr. 1 : Beleidsnota

Handelingen van 7 mei 1981

DAMES EN HEREN,

Nadat de Vlaamse Staatssecretaris voor Cultuur, Toerisme en Huisvesting een beleidsnota inzake toerisme bij de Vlaamse Baad had ingediend, heeft zij deze nota in de openbare vergadering van de Vlaamse Baad op 7 mei 1981, verder toegelicht en aangevuld.

Op 25 februari 1981 werd een rondetafel georganiseerd waarop alle groepen, die bij het toeristisch gebeuren zijn betrokken, werden uitgenodigd. Het was de bedoeling de beleidsopties inzake toerisme te toetsen aan de behoeften in deze sector. Tevens werden werkbezoeken aan de Vlaamse provincies afgelegd met uitvoerige besprekingen, gewijd aan het toeristisch beleid.

Uit deze confrontatie met de toeristische sector zijn een aantal actievoorstellen gegroeid en het zijn deze die de Staatssecretaris in de openbare vergadering van 7 mei heeft toegelicht. (Zie Handelingen Vlaamse Baad 7 mei 1981). De basis voor de bespreking in de commissie was dus de beleidsnota aangevuld met de actievoorstellen door de Staatssecretaris toegelicht.

De vragen en opmerkingen van de leden alsmede de antwoorden van de Staatssecretaris worden duidelijkheidshalve gegroepeerd onder diverse hoofdingen die ook in de beleidsnota worden gebruikt.

1. FINANCIËLE MIDDELEN EN TOERISTISCH BELEID

Een lid is van oordeel dat de financiële middelen waarmee in Vlaanderen een toeristisch beleid moet worden gevoerd, blijkens de begrotingscijfers van 1980 opgenomen in bladzijde 3 van de beleidsnota, eerder schaars zijn. Er is vooral een **on**-evenwicht tussen de lopende uitgaven (**143,4** miljoen) en de kapitaaluitgaven (**545,7** miljoen).

Inzake de kapitaaluitgaven vraagt hetzelfde lid wat precies vervat ligt in :

- directe investeringen : **251,5** miljoen
- toeristische uitrusting : **118,2** miljoen

Zijn hier de gemeenten geviseerd, of het sociaal toerisme ?

De Staatssecretaris verstrekt een antwoord op basis van de begroting 1981.

Volgende cijfers werden aan de Vlaamse Baad voorgesteld voor de begroting 1981.

Art. 51.11.	Sociaal Toerisme	170,-miljoen
Art. 51.12.	Toeristische uitrusting (gemeentelijke v.z.w.'s)	30,- miljoen
Art. 63.06.	Toeristische uitrusting gemeenten	32,5 miljoen
Art. 71.01.01	Directe investeringen Vlaanderen (waarvan 41,5 miljoen voor gemeentelijke of privé gebonden ontwerpen)	132,1 miljoen
Art. 71.01.02	Directe investeringen Brussel	40,- miljoen
Art. 71.01.03	Fietspaden - spoorwegen	1,- miljoen

De basisgegevens van de toeristische politiek in het **Vlaamse** land werden in 1973 vastgelegd door de toenmalige Staatssecretaris voor Streekeconomie in een nota voorgelegd aan het Ministerieel Comité voor Economische en Sociale Coördinatie in verband met de recreatiezones in het Vlaamse land. Deze nota gaf enerzijds een inventaris weer van de toenmalige **re-**

creatieprojecten en anderzijds een voorstelling van concrete projecten. Vanuit deze gegevens hebben de bevoegde diensten een aantal projecten aangevangen.

Wat is reeds verwezenlijkt ?

- Breeven - Bornem
Grotendeels gerealiseerd voor wat Toerisme betreft, uitgebreid met kasteelpark en jeugdvakantiehuis te **Hingene**.
- Tessenderlo
Dit project werd wegens moeilijkheden met het **gewest**-plan niet gerealiseerd.
- Donkmeer - Overmere-Berlare
Een kampeerzone van ± 6 ha is onteigend door het Commissariaat voor Toerisme - de studie voor verwezenlijking wordt aangevangen.
- Vlaamse Ardennen
De Kampeerzone van 20 ha te Oudenaarde wordt op 1.7.1981 in gebruik genomen.
- Diest - Halve Maan
Dit domein is een provinciaal domein geworden.
- Toeristische verblijfszone - **Westende**
Het ontwerp Duinendorp is in volle aanleg - in 1981 wordt het gedeeltelijk in gebruik genomen.
- Recreatiezone De Gavers - Geraardsbergen
Is provinciaal domein geworden.

Het Commissariaat voor Toerisme heeft, uitgaande van de beleidsoptie om een spreiding te hebben van de toeristische en recreatieve voorzieningen over het ganse Vlaamse land sinds 1975 een aantal projecten aangevat. Waar de ondergeschikte besturen bereid gevonden werden om een recreatiegebied in hun provincie of gemeente te ontwikkelen, geschiedde dit met toelagen voor toeristische uitrusting (bvb. Geraardsbergen, Gent...).

Waar de ondergeschikte besturen niet over de mogelijkheden beschikten, werd door het Commissariaat voor Toerisme zelf het initiatief genomen via de directe investeringen.

Het grote probleem bij dergelijke investeringen is het vinden van een organisme dat bereid is de uitbating van het project op zich te nemen. Tot nu toe werden meestal de organisaties voor sociaal toerisme bereid gevonden om dit engagement aan te gaan over een langere periode. Het ligt echter in de bedoeling om voor de toekomst ook op andere instellingen beroep te doen (openbare besturen, privé-sector).

2. TOERISTISCHE PROMOTIE IN BINNEN- EN BUITENLAND

A. Buitenland

Dit hoofdstuk werd uitvoerig besproken.

Aangezien het toerisme in ons land een negatieve handelsbalans vertoont moet er via duidelijk **onmschreven doelstellingen** naar gestreefd worden dit deficit zoveel mogelijk te beperken. Aangezien slechts zeer beperkte middelen ter beschikking staan om de buitenlandse markt te bewerken, moeten zijn optimaal aangewend worden.

Een bedrijfseconomische aanpak, waarbij men alleen de rendabel gebleken marktsegmenten beoogt, is meer dan ooit noodzakelijk.

In dit verband vroegen verschillende leden zich af of de hui-

zen in Lissabon, Madrid, Stockholm nog verantwoord zijn. Zou het niet beter zijn toeristische huizen te openen in onze directe buurlanden (Koblenz, ten zuiden van Londen) of in Amerika.

Andere leden zijn van oordeel dat men toekomstgericht moet denken.

Landen als Japan, en weldra ook Zuid-Korea en Taiwan, die een economische hoogconjunctuur kennen, moeten ook extra verzorgd worden, willen wij de trein niet missen. Van de interesse die in die landen wordt getoond voor het Westers sociaal-economisch systeem moet gebruik gemaakt worden voor het promoveren van het toerisme in ons land.

Een lid wijst op het belang van marktstudies, aangezien het toerisme een zeer fluctuerende materie is.

De Staatssecretaris verstrekt volgende antwoorden in verband met de promotie in het buitenland.

Het totale budget voor promotie (12.20) werd voor het jaar 1981 verhoogd met 12 miljoen, tot een bedrag van 127,3 miljoen, hetzij een verhoging met 10,4 % t.a.v. 1980.

Het is niet mogelijk nieuwe acties met een zeker volume op te zetten aangezien deze verhoging onvoldoende is om de inflatie in binnen- en buitenland op te vangen.

Bureaus in het buitenland

a) Lissabon :

Portugal leverde in 1979 40.000 overnachtingen in België waarvan

75,- % in de kunsthistorische steden
5,- % aan de kust
2,5 % in de Kempen
5,- % in de Ardennen

Van het totale aantal Portugese overnachtingen in 1979, hadden er 10 % plaats in het Franse landsgedeelte, 35 % in het Vlaamse landsgedeelte en 53 % te Brussel.

Portugal = 0,73 % van totaal aantal buitenlandse overnachtingen (cijfers 1980).

Dit betekent dat in het Vlaamse landsgedeelte 14.000 Portugese overnachtingen werden genoteerd.

Indien men per overnachting een gemiddeld bedrag van 1.000 fr. berekent, wat laag is, betekent dit een inkomen van 14 miljoen voor het Vlaamse land.

Het budget dat door de Vlaamse en Franse gemeenschap samen in Portugal besteed wordt is 1.900.000 frank.

In Portugal zijn de totale buitenlandse overnachtingen gelijk aan 0,73 %, in Zweden is dat 0,86 %.

b) Stockholm :

Zweden is een zeer belangrijke markt waar wij totnogtoe onvoldoende rendement hebben bekomen bij gebrek aan pakketten met prijzen die in de markt liggen.

In 1979 waren er 59.000 Zweedse overnachtingen, waarvan 71 % in de kunsthistorische steden, 3 % aan de kust, 3 % in de Kempen, 5 % in de Ardennen.

Het budget van de Belgische Dienst in Stockholm bedroeg in 1980 : 4.400.000 frank.

Vergeleken met Nederland hebben wij in Zweden nog een grote achterstand op te halen aangezien dit land 7 à 800.000 overnachtingen van Zweden telt. Hier moet echter rekening worden gehouden met de commerciële aanpak en de scheep-

vaartverbindingen die vanuit Zweden in Amsterdam **toeko-**
men.

Als voorbeeld kunnen wij nogmaals Brugge aanhalen waar in 1980 2.021 overnachtingen van Zweden werden genoteerd.

In verband met het eventueel afschaffen of oprichten van toeristische bureaus, zal het noodzakelijk zijn om een overeenkomst te maken met de Franse Gemeenschap.

Bovendien lijkt het logisch om na te gaan, of het niet mogelijk is zowel in Italië, Spanje, Portugal, Zweden, Noorwegen, Denemarken en eventueel Zwitserland, een samenwerking na te streven op Beneluxvlak.

Aan de hand van besprekingen die reeds gevoerd werden met het Nationaal Bureau voor Toerisme in Nederland, lijkt er interesse te bestaan.

In verband met de mening van een lid dat Zuid-Londen, Kolblenz en Amerika verantwoord zijn, dient te worden opgemerkt dat wij altijd prioriteit hebben gegeven aan een actieve promotie in Groot-Londen. Er wordt reeds verschillende jaren gepoogd om een bijkomend bureau te openen in Frankfurt, maar dit is omwille van financiële middelen tot heden niet gelukt. Dit zou interessant zijn, omwille van het grote zaken- en congresstoerisme waarvan deze stad het centrum uitmaakt.

Gok in Amerika zijn onze middelen volstrekt onvoldoende : België bezit slechts één bureau te New York, met 6 personeelsleden.

Enige vergelijkingen :

Oostenrijk : 4 bureaus - 22 leden
Griekenland : 3 bureaus - 23 leden
Ierland : 4 bureaus - 40 leden
Nederland : 3 bureaus - 15 leden

Ter overweging wil ik graag nog enkele cijfers en gegevens mededelen :

In de Vlaamse Gemeenschap zijn drie grote toeristische entiteiten :

- de kust
- de kunsthistorische steden, en
- de Kempen.

Meestal wordt het belang van de buitenlandse bureaus voor de kunsthistorische steden onderschat. in 1979 werden 23,- % van de overnachtingen in de Vlaamse Gemeenschap, 4,2 % in de Franse Gemeenschap, en 63,- % in de Brusselse agglomeratie genoteerd.

Het is duidelijk dat hieraan dus ook de nodige aandacht moet worden besteed.

Om een overzicht te geven van de belangrijkheid van de buitenlandse overnachtingen voor de Vlaamse Gemeenschap, hieronder enkele gegevens :

% Vlaamse Gewest tegenover België als geheel.

NIS-cijfers 1980 (voorlopig)

Overnachtingen uit Duitsland	69%	=	738.000
Overnachtingen uit Nederland	57%	=	1.030.000
Overnachtingen uit Frankrijk	49%	=	146.000
Overnachtingen uit U.S.A.	25%	=	117.000
Overnachtingen uit Gr. Brittanië	66%	=	675.000
Overnachtingen uit Spanje	41%	=	47.000
Overnachtingen uit Canada	29%	=	17.000
Overnachtingen uit Italië	32%	=	38.000
Overnachtingen uit Zweden	45%	=	26.000
Overnachtingen uit Japan	37%	=	26.000

Overnachtingen uit Zwitserland	34% =	26.000
Overnachtingen uit Luxemburg	84% =	80.000
Overnachtingen uit Denemarken	30% =	15.000
Overnachtingen uit Noorwegen	41% =	16.000
Overnachtingen uit Portugal	35% =	17.000

Paketten

Herhaaldelijk werd het belang van het maken van pakketten tegen concurrerende prijzen voor provincies, steden en VVV onderstreept. Hiervoor zou echter een geëigend apparaat dienen te bestaan zodat deze pakketten aan de bestaande distributieketens van het reisbureauwezen kunnen worden aangeboden.

Er wordt getracht om zo spoedig mogelijk dit apparaat op te richten voor de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien zal getracht worden de Provinciale Federaties te erkennen op grond van het statuut van het reisbureauwezen.

De Staatssecretaris wijst erop dat voor deze pakketten reclame zou moeten worden gemaakt in buitenlandse kranten en weekbladen.

Een lid vraagt of er inzake de culturele promotie in het buitenland samenwerkingsmodaliteiten bestaan tussen Vlaanderen en Wallonië om te vermijden dat België nog steeds als een Franstalig land overkomt. Hij stelt bijvoorbeeld vast dat Brugge niet voldoende verkocht wordt in het buitenland.

Het uitgeven van een boek over Vlaanderen geïnspireerd op de „Guide bleu” of de gidsen van de Nederlandse ANWB, zou hiertoe een nuttig instrument zijn. Dit boek zou dan wel vertaald dienen te worden in de talen van onze buurlanden.

De Staatssecretaris antwoordt dat er overleg wordt gepleegd tussen de gemeenschappen inzake de promotie in het buitenland, o.m. om te bepalen waar een bureau zal worden geopend.

Wat de verspreiding van boeken en gidsen over Vlaanderen betreft, bestaan er zeer goede brochures. De VTB heeft een boek over Vlaanderen, dat wellicht, indien het vertaald wordt veel buitenlandse toeristen tot nut zou kunnen zijn.

Jongeren

Er werd opgemerkt dat inzake toeristische promotie in het buitenland, de buitenlandse jongeren een grote rol kunnen spelen als men ze zou kunnen aantrekken.

Men zou bijvoorbeeld goedkope treinreizen voor buitenlandse jongeren kunnen invoeren.

Amerikaanse jongeren die naar Europa komen, landen meestal in Amsterdam. Men zou een poging kunnen doen om Brussel, als uitgangspunt voor een Europese reis te promoten.

Vele van onze scholen maken een buitenlandse studiereis. Wordt er een inspanning gedaan om buitenlandse scholen aan te trekken naar onze kunststeden voor een studiereis ?

Sabena - Spoor

Men heeft dikwijls de verkeerde indruk dat er geen voldoende pogingen worden gedaan om een samenwerking tot stand te brengen met de NMBS en Sabena.

Met de NMBS loopt de samenwerking tamelijk soepel en bovendien neemt die organisatie initiatieven door het aanbieden van reizen en toeristische abonnementen om het Belgisch toerisme te promoten.

De samenwerking met Sabena loopt ietwat stroever aangezien in vele landen België voor Sabena niet als een **prioritaire** bestemming geldt. Men heeft dan ook de indruk dat weinig promotiemiddelen worden aangewend om België in de kijker te zetten.

Daar waar het mogelijk is, steunt het Commissariaat de actie van Sabena onrechtstreeks aangezien workshops, cocktails,, dikwijls samen worden georganiseerd en het **informatie**-materieel door het Commissariaat-generaal voor Toerisme ter beschikking van Sabena wordt gesteld.

Uit een onderzoek in Amerika is gebleken dat het Commissariaat voor ongeveer 2 miljoen materiële steun verleent aan Sabena.

Bovendien mag ook niet worden vergeten dat de actie gevoerd door het Commissariaat **in andere** landen dan de buurlanden, voor ongeveer 50 % ten goede komt aan Sabena.

B. binnenland

Vele leden zijn van oordeel dat de toeristische promotie in het buitenland, de aandacht voor de promotie in het binnenland niet mag in de schaduw stellen. Er is immers een **heropleving** van het toerisme in eigen land waar te nemen die in belangrijke mate kan bijdragen tot het evenwichtsherstel in de toeristische handelsbalans. De televisie en de pers zouden hierin een zeer positieve rol kunnen spelen door regelmatige informatie te verstrekken over mooie plekken in eigen land.

Er zijn wellicht in de meeste steden goed uitgeruste toeristische bureaus. Deze informatie bereikt niet altijd het brede publiek. Kan niet wat meer informatie doorgegeven worden via scholen, fabrieken enz. ?

Van verschillende zijden wordt erop gewezen dat een zeer grote uitstraling uitgaat van bepaalde concrete thema's. Herhaaldelijk werd het Rubensjaar geciteerd. De figuur van deze schilder heeft de verbeelding van de toerist blijkbaar zeer sterk aangesproken.

Bovendien werd naar aanleiding van het Rubensjaar de stad Antwerpen zelf in vele opzichten toeristisch aantrekkelijk gemaakt wat nu nog zijn weerslag heeft op het toerisme. Velen **hebben Antwerpen** naar aanleiding van het Rubensjaar **herontdekt**.

Dergelijke initiatieven zouden in de gemeenten moeten worden gestimuleerd. Blijkbaar kan men mits de verbeelding aan te spreken heel wat bereiken.

Tenslotte wordt nog gewezen **op het** belang van schoolreizen en de zeeklassen, bosklassen en Europa-klassen (**Alde Biezen**) voor de promotie van het binnenlands toerisme.

3. TOERISTISCHE INFRASTRUCTUUR

A. Horeca-sector

De leden verheugen zich over de verhoging van de premies voor de modernisering van het hotelwezen.

Dit is echter onvoldoende. **Kan** men b.v. niet in elk hotel voorzien in een leeszaal, een televisietoestel, infrastructuur voor slecht weer. Het aanbrengen van liften is soms **noodzakelijk**.

Ook het ter beschikking stellen van een gemakkelijk te bereiken telefoontoestel is een minimum vereiste. Misschien

zou voor de TV-taksen en de telefoonabonnementen een soepeler regeling kunnen worden ingevoerd.

Verschillende leden dringen aan op een spoedige classificering van de hotels. Dit zou de toerist meer zekerheid en meer vertrouwen kunnen geven.

Wordt er ook voldoende aandacht besteed aan de veiligheidsnormen ? (Dit geldt overigens ook voor de appartementen).

Een lid is van oordeel dat er nood is aan goedkopere hotels (cf. Frankrijk). Ook de formule „kamers vrij” zou moeten gestimuleerd worden, eventueel met classificering.

Een ander lid wijst erop dat de horecasector niet voldoende inspeelt op nieuwe noden. Men hecht tegenwoordig veel belang aan rust en groen. Toch blijven de Kempen bijvoorbeeld onvoldoende uitgerust.

Een ander probleem dat inzake de horeca-sector werd opgeworpen is de hoge drempel die moet worden overwonnen, om een nieuwe zaak te starten. Kan men geen formules bedenken om jonge mensen te stimuleren een zaak te beginnen ?

Een lid is van oordeel dat de algemene verplichting inclusief-prijzen toe te passen veel praktischer zou zijn en aangener voor de toerist. De Staatssecretaris antwoordt dat de Minister van Economische Zaken hierover een wetsontwerp voorbereidt.

Op vraag van verschillende leden verstrekt de Staatssecretaris concrete cijfers over de hotelpremies.

Hotelpremies 1976-1980 per provincie :

Totaal	Antwerpen	Ned. Brabant	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen
7.232.092	996.800	132.000	558.000	45.000	5.500.292
(56)	(4)	(1)	(2)	(1)	(48)
9.021.000	425.000	1.135.000	—	714.000	6.747.000
(53)	(3)	(5)		(3)	(42)
12.957.000	1.592.000		1.164.000	938.000	9.263.000
(48)	(4)		(3)	(3)	(38)
12.037.900	1.214.000	1.200.000	845.000	1.090.000	7.688.900
(46)	(4)	(2)	(3)	(4)	(33)
18.346.500	2.268.000	1.306.000	1.098.000	1.533.000	12.141.500
(62)	(7)	(5)	(3)	(5)	(42)

In 1980 werd de maximumpremie verhoogd van 600.000 fr. tot 1.200.000 frank. Tevens werd het percentage van de **betoe-laging** verhoogd van 20 % tot 30 %. Dit heeft tot gevolg dat vroeger voor 3 .000.000 frank aanvaardbare werken dienden uitgevoerd te worden om de maximumpremie van 600.000 fr. te bekomen, tegenover nu slechts 4.000.000 frank om een **pre-mie** van 1.200.000 fr. te verkrijgen.

Op artikel 5 1.01 .01 van de begroting voor 1979 werd een krediet voor hotelpremies voorzien van 9.000.000 frank. Met een bijkrediet van 4 miljoen frank einde 1979 bedroeg het totaal krediet 13 miljoen frank. In 1980 werden de kredieten opgevoerd tot 18 miljoen frank.

In 1980 werden hotelpremies toegekend voor een totaal bedrag van 18.346.500 frank.

De onderverdeling der provincies was als volgt :

	Aant. premies	Bedrag
West-Vlaanderen	42	12.141.500
Oost-Vlaanderen	5	1.533.000
Antwerpen	7	2.268.000
Limburg	3	1.098.000
Brabant	5	1.306.000
	62	18.346.500

Voor 1981 is er een krediet voorzien van 50 **miljoen**. Een informatiebrochure nopens het hotelwezen werd op 2.000 exemplaren verspreid. Een exemplaar werd aan alle Vlaamse parlementairen gestuurd.

B. Kampeerwezen

Verschillende leden dringen aan op sanering van deze sector.

De meeste kampeerterreinen en weekeindparken liggen er troosteloos bij.

De meeste hebben zelfs geen vergunning. Deze toestand duurt nu al jaren. De colleges van Burgemeester en Schepenen staan voor de onmogelijke taak deze sector te controleren omdat deze materie administratief weinig doorzichtig is. De gemeenten en het Commissariaat voor toerisme verwijzen voortdurend naar mekaar.

De Staatssecretaris kondigt aan dat er gewerkt wordt aan een herziening van het statuut van het kampeerwezen.

Het adviescomité inzake Toerisme voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, dat als taak heeft de Minister onder wiens bevoegdheid het toerisme ressorteert, te adviseren heeft eveneens geoordeeld dat het bestaan van niet vergunde terreinen, waarop kampeerverblijven zijn geplaatst, schade berokkent aan de toeristische faam van Vlaanderen.

Daarom werd een werkgroep opgericht, die een ontwerp zou uitwerken in verband met het bepalen van voorwaarden voor het oprichten van „kampeerverblijfparken”.

De werkgroep **heeft** momenteel zijn taak beeindigd en zal eerstdaags zijn eindrapport overmaken.

De Staatssecretaris is er zich eveneens van bewust dat het wellicht beter ware de kampeervergunningen te laten afleveren door de Commissaris voor Toerisme in plaats van door het College van Burgemeester en Schepenen.

Bij het behandelen van het statuut van het kampeerwezen in 1970 werd door de toenmalige wetgever beslist dat deze bevoegdheid behoort tot de gemeente.

De Staatssecretaris verklaart zich bereid om ter gelegenheid van het nieuw decreet te onderzoeken of deze **vergunning**swijze niet dient gewijzigd te worden.

4. SOCIAAL TOERISME

De leden stemmen ermee in dat het sociaal toerisme kwalitatief moet uitgebouwd worden.

De nadruk moet worden gelegd op de animatie in de centra voor sociaal toerisme. Dit belet niet dat ook buiten deze centra, in de gemeenten zelf, een inspanning moet worden gedaan voor de animatie.

Belangrijk is ook dat beide vormen van animatie voor elkaar openstaan. Een tentoonstelling in een centrum voor sociaal toerisme b.v. zou moeten toegankelijk zijn voor iedereen en vice versa.

Gepensioneerden

Van deze groep personen die over veel vrije tijd beschikt, doet slechts 10 % aan georganiseerde vakanties mee. Deze groep verkiest hoofdzakelijk vakanties in het binnenland en hecht veel belang aan animatie. Hier zou wellicht een **bijko-**

mende inspanning moeten gedaan worden.

De Staatssecretaris wijst erop dat de belangstelling van deze groep vrij nieuw is. Er moeten inderdaad initiatieven worden genomen om de interesse van deze groep te valoriseren vooral in de stille periodes.

Gehandicapten

Aan deze groep wordt nog veel te weinig aandacht besteed (Specifieke animatie, speciale accommodatie).

Andere leden waarschuwen voor het gevaar de gehandicapten al te veel weg te duwen in een uitzonderingsbehandeling. Men is er immers van overtuigd dat het gehandicaptenbeleid moet gericht zijn op de sociale integratie van de gehandicapten.

De Staatssecretaris deelt mee welke concrete realisaties in deze specifieke sector door haar diensten worden betoelaagd :

- vakantiehuis Astene
- vakantiehuis Nieuwpoort
- animatievoorzieningen te Zonhoven.

Verder maakt haar dienst een evaluatie op van de groeperingen die zich inlaten met gehandicaptenoerisme, het aantal gehandicapten volgens hun invaliditeitsgroep, ten einde na te gaan :

- welke de noden zijn voor hun vrijetijdsbesteding
- wat de moeilijkheden zijn volgens :
 - verblijfsperiodes
 - animatiemogelijkheden
 - comfort

Jeugd

De leden betreuen dat het specifieke jeugdtoerisme weinig aan bod kwam in de beleidsnota.

Nochtans worden hier veel inspanningen gedaan. Een lid is van oordeel dat initiatieven als het jeugdcentrum „Hoge Rie-len” te Lichtaart zouden moeten gestimuleerd worden. Het groepstoerisme voor jongeren onder de vorm van kampen is immers zeer opvoedend -en, verdient evenveel inspanningen als het individuele jeugdtoerisme. Beide vormen zijn waardevol.

Een lid wijst erop dat de mogelijkheden voor jeugdtoerisme te weinig gekend zijn.

Een lid pleit ervoor de traditionele jeugdherbergen om te vormen tot jeugdhôtels en ook de jonge gezinnen hierin aan te trekken.

De Staatssecretaris verklaart dat zij zich terdege bewust is van de noodzaak om jeugdvoorzieningen te treffen, niet alleen in de steden, maar ook op het platteland en dit verspreid over het ganse land.

Er werd reeds heel wat gerealiseerd in de sector van het jeugdtoerisme.

Ten behoeve van het verslag werd een lijst overgemaakt van de realisaties die sinds 1978 gebeurd zijn.

1. Tussenkomen van de Staat in het raam van de reglementering betreffende het verlenen van subsidies voor de bevordering van het sociaal toerisme (art. 51.11)

A. Vlaamse Jeugdherbergcentrale

	Realisaties	1978	1979	1980
1) Jeugdherberg - Oostende aanpassen en uitbreiden van bestaande jeugdherberg	2.500.000			
2) Jeugdherberg Ronse bouw	11.188.075			
3) Jeugdherberg - Antwerpen omvormen			13.200.000	
4) Jeugdherberg - Zoersel reno- vatielwerken				55.000

B. Centrum voor Jeugdtoerisme

1) Aankoop en plaatsing van blustoestellen in verschillende jeugdvakantiehuizen	88.000			
2) Jeugdvakantiehuis - Zande aanpassingswerken	106.000			
2) Jeugdvakantiehuis - West- outer-Heuvelland Aankoop van onroerende uit- rustingen	77.000			
4) Jeugdvakantiehuis - De Brink Herentals - 2e fase	2.076.000			
5) Jeugdvakantiehuis Akindo - Lommel - aankoop gebouw . . .	6.750.000			
6) Jeugdvakantiehuis De Brink - Herentals Lift voor minder-validen	81.000			
7) Jeugdvakantiehuis „De Win- ner” Overpelt - bouw	14.982.000			
8) Jeugdvakantiehuis - Moer- kensheide De Pinte - bouw . . .				12.298.000
9) Jeugdvakantiehuis „De Blau- we Torre” Varsenare - bouw .				3.730.000
10) Jeugdvakantiehuis Verloren Bos - Lokeren - bouw				15.174.000

2. Tussenkost van de Staat in de financiering van aankopen en van werken die bijdragen tot de ontwikkeling van de regionale toeristische uitrusting (art. 5 1.12)

Centrum voor Jeugdtoerisme

	Realisatie	1978	1979	1980
De Kluis - Sint Joris Weert bouw van sanitair blok	2.649.000			

3. Aankoop van terreinen en gebouwen, allerhande constructies, uitrustingen en aanpassingen met het oog op het oprichten van toeristische centra en jeugdherbergen (art. 71.01)

A. Vlaamse Jeugdherbergcentrale

Realisaties	1978	1979	1980
1) Jeugdherberg 't Schipperken Geraardsbergen	3.600.000	9.700.000	3.557.980
2) Jeugdherberg - Brugge	4.500.000	765	232.771
3) Jeugdherberg - Voeren	1.209.056	31.718.005	40.368
4) Jeugdherberg - Ronse	16.000.000	689.306	1.500.000
5) Jeugdherberg - Oostende	-	23.841.000	22.230.179
6) Jeugdherberg - Brussel	6.009.453	54.442.386	871.770

B. Centrum voor Jeugdtoerisme

Realisaties	1978	1979	1980
1) Jeugdvakantiehuis Herentals	6.041.700	1.968.000	1.195
2) Jeugdvakantiehuis - Kemmel- Heuvelland	29.065.957	13.437.184	6.261.689
3) Jeugdvakantiehuis - Hingene	-	507.070	ll. 126.652
4) Jeugdhuis - Zedelgem	-	-	13.452.312

C. Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme

Realisatie	1978	1979	1980
Hoge Rielen - Jeugdcentrum Lichtaart	4.829.302	5.928.882	31.668

Daarbij dienen nog gevoegd de realisaties als b.v. - het ombouwen van een boswachtershuis te **Westerlo** tot bivakhuis, - het ombouwen van een molenshuur tot bivakhuis te Pittem.

Gepland zijn een jeugdherberg te Brugge, waarvoor de grond in 1979 werd gekocht en te Gent waarvoor de stad Gent de gronden ter beschikking zal stellen.

5. SPECIFIEKE PROBLEMEN

A. Vakantiespreiding

Vele leden wensen te weten hoever het overleg ter zake gevorderd is. Wie is in de werkgroep vertegenwoordigd ?

De Staatssecretaris deelt mee dat het overleg ter zake nog niet ver gevorderd is. Zij is van oordeel dat zodra een oplossing gevonden wordt voor de vakantiespreiding in de scholen de andere sectoren (bedrijfsleven) snel zullen volgen. Ook is het wenselijk dat men ter zake in Europese termen denkt.

B. Bescherming van de toerist - verbruiker

De toerist als consument is in de nota afwezig. De bescherming van de toerist is nochtans een belangrijke factor tot promotie in een land dat op toeristisch gebied zwakke punten heeft (weersomstandigheden, verouderde structuren, hoge prijzen).

De Staatssecretaris deelt mee dat de bescherming van de verbruiker wettelijk langs de bestaande statuten geschiedt.

Het Commissariaat voor Toerisme heeft volgende **basisstatuten** :

1. Hotelwezen
2. Kampeerwezen
3. Reisbureaus

Er wordt momenteel gewerkt aan de herziening van deze statuten. Een decreet voor de Vlaamse Gemeenschap wordt uitgewerkt waarin ondermeer de rechten van de gebruiker zullen ingebouwd worden.

Inzake de klachten van en over reisbureaus deelt de Staatssecretaris mee dat in 1981 tot einde mei 20 klachten werden genoteerd van reizigers wegens niet geleverde prestaties, en 165 aanmaningen van leveranciers aan reisbureaus wegens niet betalen van schulden.

C. Toeristisch onderwijs

Verschillende leden wijzen erop dat het toeristisch onderwijs weinig aandacht krijgt. Het blijkt dat zeer weinig personen die dit onderwijs volgen in de toeristische sector tewerkgesteld worden.

Daar tegenover staat dat de horecasector een op familiale basis georganiseerde sector is waarin de meeste mensen niet specifiek geschoold zijn.

D. Samenwerking commissariaat en ondergeschikte besturen

Een lid vraagt hoe men de coördinerende rol van het Commissariaat voor Toerisme t.a.v. de provincies en plaatselijke v.z.w.'s structureel kan uitbouwen.

De Staatssecretaris antwoordt dat deze samenwerking erg belangrijk is en goed begint te vlotten.

Om de twee maanden is er een werkvergadering tussen het Commissariaat en de Provinciale Federaties. Bovendien komt om de twee maanden het Adviescomité voor Toerisme samen waar de toeristische federaties in vertegenwoordigd zijn.

De Verslaggever,

C. SMITT

De Voorzitter,

G. DIELENS

BIJLAGE

UITEENZETTING VAN DE VLAAMSE STAATSECRETARIS VOOR CULTUUR,
TOERISME, EN HUISVESTING INZAKE DE BELEIDSNOTA TOERISME

(Handelingen van 7 mei 1981)

Waarde Collega's,

U hebt allen kennis **kennis** kunnen nemen van mijn beleidsnota inzake toerisme.

Ik veronderstel dat U deze tekst hebt kunnen doornemen.

Laat mij toe om aan deze nota enkele elementen toe te voegen.

Wegens een hele reeks redenen, waarvan de dure energieprijzen naast de toenemende **vrije-** tijd één van de belangrijkste is, ondergaat het toeristisch patroon sinds een paar jaar belangrijke wijzigingen. Meer en meer mensen brengen, volgens recente vaststellingen en op basis van prognoses voor de toekomst hun vakantie in eigen land door.

Hierop voortgaand kan worden gesteld dat wij, in de nabije toekomst, de uitdaging voor het toerisme in Vlaanderen moeten aannemen en ervoor zorgen dat deze tendens ook ten goede komt aan onze eigen, Vlaamse toeristische sector.

Daarvoor is een verantwoord en uitgebouwd toeristisch beleid noodzakelijk : een toeristisch beleid dat alle facetten omhelst en voor alle problemen, die er onmiskenbaar zijn, een oplossing inhoudt.

Het is dan ook vanuit dit gegeven dat de beleidsnota werd uitgewerkt.

Ten einde de opties, die in deze nota vervat zijn, aan de behoeften van de toeristische sector te toetsen, werd op 25 februari 1981 een ronde tafel georganiseerd, waarop alle groepen, die bij het toeristisch gebeuren betrokken zijn, werden uitgenodigd.

Tevens werden er tijdens werkbezoeken **aan** de Vlaamse provincies uitvoerige **besprekin-** gen gewijd aan het toeristisch beleid.

Tijdens deze besprekingen groeiden een aantal voorstellen die een concretisering van de krachtlijnen van de beleidsnota inhouden.

Ik wil dan ook hier met de tekst van de **beleidsnota herhalen** of samenvatten, liever zou ik U deze actievoorstellen, die op basis van de beleidsnota uit de confrontatie met de toeristische sector zijn gegroeid, toelichten.

Bij het overlopen van deze actievoorstellen houd ik mij echter aan de basisindeling van de beleidsnota : enerzijds infrastructuur en anderzijds promotie.

Infrastructuur

1. De horeca-sector

1) Tegen 1 januari 1983 zouden wij er toe moeten komen de BENELUX-hotelclassificatie die reeds bestaat en momenteel op vrijwillige basis wordt uitgevoerd, verplicht te stellen. Dit is noodzakelijk om het imago van deze sector zowel in binnen- als buitenland, te verbeteren.

2) Voor het jaar 1981 reeds zou een grote inspanning voor het opvoeren van de kredieten voor de hotelpremies moeten worden geleverd. Een krediet van **50** miljoen Frank is hierbij een streefcijfer.

3) Het principe van de **éénmaligheid** van de bestaande hotelpremie zou moeten worden afgeschaft, zodat een hotelinrichting meermaals van deze tussenkomst zou kunnen genieten.

4) Met het departement van Economische Zaken zou moeten worden overlegd om de **in-**clusiefprijzen verplicht op te leggen.
Ook dit zal ons toeristisch imago ten goede komen.

5) Een harmonisatie van de geldende BTW-tarieven, in Europees verband, zou zeker de toeristische ontwikkeling in ons land ten goede komen.

6) Op korte termijn is een nieuw hotelstatuut noodzakelijk, waarin wordt uitgegaan van de basisidee dat alle logiesverstreckende bedrijven vergunningsplichtig zijn.

7) Om tegemoet te komen aan informatie die in heel de hotelsector bestaat, werd inmiddels reeds een „**Informatiebrochure** voor de hotelsector in Vlaanderen” gerealiseerd. Ze bevat een overzicht van alle wetgevingen en reglementeringen, alsook van de mogelijke overheidstussenkomsten ter zake. Deze brochure kan op korte termijn een goede stimulans zijn voor de omvang en de kwaliteit van het hotelaanbod in Vlaanderen.

2. De kampeer-sector

Wat het kampeerwezen betreft werd vooral de klemtoon gelegd **op de** noodzakelijke sanering, die een kwaliteitsverbetering van alle kampeerinfrastructuren moet mogelijk maken.

In eerste fase moet worden overgegaan tot het invoeren van een tussencategorie namelijk de kampeerverblijfparken.

. De tweede fase moet dan een totale en grondige herziening van het gehele, bestaande kampeerstatuut behelzen.

3. De reisbureau-sector

Ook in deze sector moet naar actualisering van de wettelijke reglementeringen worden gestreefd. Een ontwerp-decreet houdende een nieuw statuut voor de reisbureaus, is dan ook in voorbereiding. Voornamelijk drie basisideeën zullen worden uitgewerkt. De **reisconsumenten** worden vergunningsplichtig, de vakbekwaamheid van de reisagenten wordt gereglementeerd en er worden maatregelen genomen om de toeristische consument te beschermen.

4. De appartementen-sector

Hier werd aangedrongen op de installatie van een werkgroep waarin alle betrokken partijen vertegenwoordigd zijn en die tot taak zal hebben de mogelijkheden en moeilijkheden te onderzoeken van een uniforme classificatie van de appartementen.

5. De sector sociaal toerisme

In de toekomst moet een grotere klemtoon worden gelegd op de kwalitatieve uitbouw van de bestaande realisaties.

6. De toeristische uitrusting

Het is niet voldoende de vakantieganger de klassieke basisinfrastructuur voor logies en voeding ter beschikking te stellen. In het raam van het succes van en de belangstelling voor, „actieve doe-vakanties”, moet grote aandacht uitgaan naar animatie-, sport- en recreatiemogelijkheden in de omgeving van de logiesaccomodaties.

De mogelijkheden ter zake worden onderzocht met de bedoeling ons toeristisch produkt waardevoller en gedifferentieerder te maken.

Deze voorzieningen moeten in alle toeristische sectoren worden gerealiseerd.

Het is duidelijk ook dat de plaatselijke instanties en de privé-sector hier een grote inbreng kunnen en moeten hebben.

7. De projecten

Uit de provinciale gesprekken blijkt de nood aan één of meer specifieke toeristische aantrekkingspolen. In minder uitgesproken toeristische provincies dienen op dit vlak nieuwe initiatieven te worden genomen. De toeristische overheid zou voornamelijk deze projecten moeten ondersteunen. Ik heb voorgesteld dat elke provincie, die dergelijke initiatieven wil nemen, haar voorstellen ter zake zou overmaken aan het adviescomité toerisme, dat deze voorstellen kan onderzoeken op hun haalbaarheid en ook de prioriteiten vastleggen voor de komende vijf jaar.

In de projecten, die momenteel worden uitgevoerd, of in de toekomst zullen worden gestart, moet steeds het respect voor de natuurlijke rijkdom worden nagestreefd. Er moet een

evenwicht worden bereikt tussen het toeristisch valoriseren van de natuur enerzijds en het behoud van het natuurlijk patrimonium anderzijds.

Waterrecreatie en watertoerisme blijken overal enorm populair te zijn. De realiteit bewijst dat sport en toerisme hand in hand kunnen gaan op bepaalde vlakken. Deze ontwikkeling dient te worden gestimuleerd maar ook te worden geordend in een verantwoorde planning.

Promotie

In de begrotingsvoorstellen is voorzien dat het promotiebudget voor 1981 verhoogd wordt. De Vlaamse deelregering wil deze inspanning ook in 1982 volhouden.

Zoals aangekondigd in mijn beleidsnota, is een werkgroep „**promotie**” opgericht met als taak de globale problematiek van de promotie van het Vlaams toerisme te onderzoeken en concrete voorstellen te formuleren.

Voor wat betreft de promotie in het binnenland, neem ik mij voor met een **publiciteits**-campagne te starten.

De specifieke toeristische mogelijkheden voor de jeugd enerzijds en voor de gehandicapten anderzijds kunnen worden voorgesteld. De betrokken sectoren zullen in samenwerking met het Commissariaat voor Toerisme deze beide folders inhoudelijk en praktisch voorbereiden en bepleiten.

Op herhaalde vraag vanuit de provincies dient ook overleg gepleegd met de BRT om te zien op welke wijze de BRT de gevoerde promotie voor het toerisme in Vlaanderen zou kunnen ondersteunen. Bijvoorbeeld zou kunnen worden aangedrongen op een evenwichtige geografische spreiding van de zomerruitzendingen op radio en TV over de verschillende Vlaamse provincies.

In het buitenland zou werk moeten worden gemaakt van de opbouw van het imago van Vlaanderen als vakantieland. De werking ter zake zal hoofdzakelijk worden toegespitst op de Duitse, Nederlandse, Britse en Franse markt.

Voor de verdere markten dienen de concrete mogelijkheden van **BENELUX-samenwerking** onderzocht en zo vlug mogelijk worden uitgebouwd.

De werkgroep „**promotie**” zou eveneens moeten nagaan of de buitenlandse kantoren van het Commissariaat-generaal voor Toerisme dienen behouden te blijven en of er nieuwe kantoren op andere plaatsen moeten worden opgericht. Naast het bepalen van de inhoud van de te voeren promotie, zou de werkgroep ook een schets moeten opstellen van de op te richten „Dienst voor promotie in het buitenland” in het kader van de Vlaamse Gemeenschap.

Om de toeristische promotie op een verantwoorde wijze te kunnen voeren, moet men kunnen beschikken over een functioneel apparaat, niet alleen in het buitenland, maar ook in eigen land.

De commercialisering van het toeristisch produkt dient dringend te worden aangevat, om de **concurrentie** met buitenlandse vakantiebestemmingen te kunnen doorstaan. Ter zake is momenteel een studie lopend.

Een laatste punt, waarover eenieder het in principe eens is, is de noodzaak dringend werk te maken van de vakantiespreiding. In de Vlaamse deelregering zal hieromtrent overleg moeten worden gepleegd in de hoop spoedig tot een concreet resultaat te komen.

Tot slot wil ik nog even de aandacht vestigen op de dwingende noodzaak aan overleg tussen de verschillende **niveau's** in de toeristische sector.

Het realiseren ervan is een absolute prioriteit om ons toerisme volwaardig uit te bouwen.

Het is in deze context, dat ik veel belang hecht aan het Adviescomité inzake Toerisme. Binnenkort zal dit Adviescomité worden uitgebreid en functioneler gemaakt. Het zal tot taak hebben de problemen uit alle toeristische sectoren te onderzoeken en oplossingen te suggereren aan de overheid.

Waarde Collega's,

het toerisme in Vlaanderen evolueert in een gunstige zin. Het voorbije toeristische seizoen was een succes. Alles wijst erop dat deze evolutie zich in 1981-1982 zal doorzetten.

Als Staatssecretaris, verantwoordelijk voor het toeristisch beleid, is het mijn oprechte wens om samen met de Vlaamse Raad het toerisme in Vlaanderen uit te bouwen, te verbeteren en zich verder gunstig te laten ontwikkelen.

Ik durf hiervoor een beroep doen op uw medewerking.